

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

ФАКУЛЬТЕТ ЛІНГВІСТИКИ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ

Кафедра соціальних технологій

ДОПУСТИТИ ДО ЗАХИСТУ
Завідувач кафедри
_____ О. М. Котикова
« _____ » _____ 2023 р.

**КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
ЗДОБУВАЧА ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ**

«БАКАЛАВР»

**Тема: «СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА ЖІНКАМ,
ЯКІ ЗАЗНАЛИ НАСИЛЬСВА»**

Виконавець: Абрикосова Валерія Ігорівна

**Керівник: кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціальних
технологій Петренко Тетяна В'ячеславівна**

Нормоконтролер: _____ Н.Є. Новікова

Київ 2023

НАЦІОНАЛЬНИЙ АВІАЦІЙНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет лінгвістики та соціальних комунікацій

Кафедра соціальних технологій

Спеціальність 231 «Соціальна робота»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри

Котикова О.М.

«_____» _____ 2021 р.

ЗАВДАННЯ

на виконання кваліфікаційної роботи

Абрикосової Валерії Ігорівни

1. Тема кваліфікаційної роботи: «Соціально – психологічна допомога жінкам, які зазнали насильства» затверджена наказом ректора від «10» жовтня 2023 р. № 666/ст.
2. Термін виконання роботи: з 08. 05. 2023 р. по 25. 06. 2023 р.
3. Вихідні дані до роботи: літературні джерела з соціальної роботи, психології, соціальної педагогіки, соціальної психології, соціології, аналіз зарубіжних та вітчизняних підходів до визначення насильства та його правового регулювання.
4. Зміст пояснювальної записки: вступ, розділ 1 «Насильство як соціальний феномен», розділ 2 «Шляхи подолання жіночого насильства», висновки, список використаних джерел.
5. Перелік обов'язкового графічного (ілюстрованого) матеріалу: презентація основних результатів кваліфікаційної роботи в електронному вигляді
6. Календарний план-графік.

№ пор.	Завдання	Термін виконання	Відмітка про виконання
1.	Обрання теми та наукового керівника кваліфікаційної роботи	Квітень 2023 р.	
2.	Затвердження теми кваліфікаційної роботи	Травень 2023 р.	
3.	Визначення актуальності та стану проблеми, яка досліджується	Травень 2023 р.	
4.	Теоретичний аналіз літератури	Травень 2023 р.	
5.	Зібрання необхідних матеріалів та попереднє дослідження	Квітень – травень 2023 р.	
6.	Написання кваліфікаційної роботи	Травень – червень 2023 р.	
7.	Проведення дослідження	Травень 2023 р.	
8.	Подання готової кваліфікаційної роботи на розгляд керівнику	Червень 2023 р.	
9.	Доопрацювання кваліфікаційної роботи, отримання відгуку керівника, рецензії	Червень 2023 р.	
10.	1 Проходження попереднього захисту	15.05.2023 р.	
1.	1 Захист кваліфікаційної роботи	20-22.06.2023 р.	

7. Дата видачі завдання: « »__ 2023 р.

Керівник кваліфікаційної роботи _____ Петренко Т.В.

(підпис керівника) (П.І.Б.)

Завдання прийняв до виконання _____
Абрикосова В.І.

(підпис випускника) (П.І.Б.)

РЕФЕРАТ

Пояснювальна записка до кваліфікаційної роботи: «Соціально – психологічна допомога жінкам, які зазнали насильства» сторінок, 19 використаних джерел.

НАСИЛЬСТВО, СОЦІАЛЬНО – ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА, ПРОТИДІЯ ЖІНОЧОМУ НАСИЛЬСТВУ.

Об’єкт дослідження - насильство як соціальний феномен.

Предметом дослідження є соціально-психологічна допомога жінкам, які зазнали насильства.

Мета дослідження - здійснити аналіз форм і процесів насильницького характеру щодо жінок, визначити пріоритетні напрямки соціально-психологічної, профілактичної, правоохоронної і реабілітаційної діяльності держави та суспільства щодо допомоги жінкам, які зазнали насильства. Проаналізувати насильство, як соціальний феномен, розробити програму корекції для підтримки психічного здоров’я жінок, які зазнали насильства.

Досягненню зазначеної мети сприятиме вирішення таких **завдань**:

1. Визначити особливості насильства як загальносоціального феномену.
2. Проаналізувати причини, види та наслідки насильства, скоєного проти жінок.
3. Визначити основні потреби та проблеми жінок, які стали жертвами насильства.
4. Розробити пропозиції щодо підвищення ефективності системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, які зазнали насильства.

Гіпотеза дослідження: формування розуміння та негативного впливу про проблему жіночого насильства допоможе побороти її в майбутньому.

Для досягнення мети, розв'язання поставлених завдань, перевірки гіпотези було використано сукупність **методів наукового дослідження:**

- теоретичні: аналіз і синтез, узагальнення;

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що матеріали даної роботи, сформульовані положення, висновки можуть бути використані в якості теоретичної та прикладної основи для розробки лекцій, навчальних матеріалів, практичних занять для студентів, а також у наданні рекомендацій щодо професійного самовизначення особистості, в тому числі для майбутніх соціальних працівників.

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1 НАСИЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН	5
1.1.Характеристика насильства, як загальносоціального феномену.	5
1.2.Причини, види та наслідки насильства скоєного проти жінок.	9
1.3.Основні потреби та проблеми жінок, які стали жертвами насильства..	12
Висновки до першого розділу	18
РОЗДІЛ 2 ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЖІНОЧОГО НАСИЛЬСТВА	19
2.1.Правове регулювання протидії жіночому насильству.	19
2.2. Напрямки роботи закладів, в яких здійснюється соціально – психологічна допомога жінкам, які зазнали насильства.....	25
2.3.Основні форми і методи допомоги жінкам, які зазнали насильства	28
2.4 Пропозиції щодо підвищення рівня системи запобігання та соціально – психологічної допомоги жінкам, які зазнали насильства.....	34
Висновки до другого розділу	38
ВИСНОВКИ	40
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	43

ВСТУП

Актуальність теми.

Проблема жіночого насильства дуже актуальна в сучасному світі. Насильство проти жінок є серйозним порушенням прав людини та однією з найбільших загроз здоров'ю та безпеці жінок по всьому світу.

За даними Організації Об'єднаних Націй, до 70% жінок у світі дізналися про те, що їхні діти були свідками насильства, яке було спрямоване на них. Це показує, наскільки поширено це явище та який негативний вплив воно має на життя жінок та їхніх дітей.

Крім того, пандемія COVID-19 та пов'язані з нею карантинні обмеження спричинили зростання випадків насильства в сім'ї. Жінки стали більш уразливими в цей період, коли були змушені залишатися вдома зі своїми насильницькими партнерами та батьками.

Проблема жіночого насильства не є простою особистою проблемою, але має серйозні соціальні наслідки. Жінки, які зазнали насильства, можуть мати проблеми зі здоров'ям, втратити роботу, мати проблеми зі своїми відносинами та бути виключені з громадського життя.

Тому, проблема жіночого насильства не може бути ігнорованою. Потрібні більші зусилля від урядів та суспільства в цілому для захисту прав жінок та боротьби з насильством проти них.

Об'єкт і предмет дослідження.

Об'єктом дослідження є насильство як соціальний феномен.

Предметом дослідження є соціально-психологічна допомога жінкам, які зазнали насильства.

Мета дослідження - здійснити аналіз форм і процесів насильницького характеру щодо жінок, визначити пріоритетні напрямки соціально-психологічної, профілактичної, правоохоронної і реабілітаційної діяльності держави та суспільства щодо допомоги жінкам, які зазнали насильства.

Проаналізувати насильство, як соціальний феномен, розробити програму корекції для підтримки психічного здоров'я жінок, які зазнали насильства.

Досягненню зазначеної мети сприятиме вирішення таких **завдань**:

1. Визначити особливості насильства як загальносоціального феномену.
2. Проаналізувати причини, види та наслідки насильства, скоєного проти жінок.
3. Визначити основні потреби та проблеми жінок, які стали жертвами насильства.
4. Розробити пропозиції щодо підвищення ефективності системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, які зазнали насильства.

Гіпотеза дослідження: формування розуміння та негативного впливу про проблему жіночого насильства допоможе побороти її в майбутньому.

Для досягнення мети, розв'язання поставлених завдань, перевірки гіпотези було використано сукупність методів наукового дослідження:

- теоретичні: аналіз і синтез, узагальнення;

Практичне значення отриманих результатів полягає в тому, що матеріали даної роботи, сформульовані положення, висновки можуть бути використані в якості теоретичної та прикладної основи для розробки лекцій, навчальних матеріалів, практичних занять для студентів, а також у наданні рекомендацій щодо професійного самовизначення особистості, в тому числі для майбутніх соціальних працівників.

Апробація результатів роботи: виступ «Жіноче насильство в сучасному світі» на Міжнародній науково – практичній конференції «Політ».

Структура роботи: дипломна робота складається зі вступу, двох розділів, висновку та списку використаних джерел. Обсяг роботи – 44 сторінки. Список використаних джерел містить 19 найменувань.

РОЗДІЛ 1 НАСИЛЬСТВО ЯК СОЦІАЛЬНИЙ ФЕНОМЕН

1.1. Характеристика насильства, як загальносоціального феномену.

Насильство є складним та багатограним соціальним феноменом, який відображає складні взаємини та взаємодії між людьми та групами в суспільстві.

Насильство є загальносоціальним явищем, яке може відбуватися в будь-якому суспільстві та в будь-який час. Його причини можуть бути різноманітними, включаючи соціальну дискримінацію, економічну нерівність, культурні стереотипи та інші. Насильство може мати серйозні наслідки для жертв, такі як фізичні й психологічні травми, психічні розлади, суїцидальні наміри та інші.

Одним із факторів, які сприяють насильству, є нерівність. Соціальна, економічна та політична нерівність можуть підштовхувати людей до вияву агресії і використання насильства для досягнення своїх цілей.

Культурні фактори також впливають на поширення насильства. Норми, цінності та переконання, що оправдовують або терплять насильство, можуть бути вкорінені в деяких суспільствах. Наприклад, культурне прийняття силових методів вирішення конфліктів або підтримка домашнього насильства можуть сприяти поширенню цих явищ.

Освіта і підвищення свідомості громадян про шкідливість насильства є ключовими компонентами боротьби з цим феноменом. Розуміння наслідків насильства, розвиток навичок розв'язання конфліктів мирним шляхом та просування толерантності та взаєморозуміння можуть допомогти знизити рівень насильства в суспільстві.[19].

Протидія насильству є важливим завданням для кожного суспільства. Необхідно займатися попередженням та виявленням насильства, захистом жертв та покаранням винних. Окрім цього, необхідно працювати з кореневими причинами насильства.

Особливості насильства як загальносоціального феномену можуть бути наступними:

1) Насильство може мати фізичну, психологічну та економічну форму. Фізичне насильство - це насильство, яке призводить до тілесних ушкоджень. Психологічне насильство - це насильство, яке спричиняє емоційну та психологічну травму. Економічне насильство - це насильство, яке має на меті позбавити людину її матеріальних благ. Сексуальне насильство — будь-яка примусова сексуальна дія або використання сексуальності іншої людини.[10].

2) Насильство може бути як прямим, так і непрямим. Пряме насильство - це насильство, що відбувається безпосередньо між особами або групами людей. Непряме насильство - це насильство, яке відбувається через системні недоліки, такі як дискримінація, відмова у доступі до ресурсів, нерівність тощо.

3) Насильство може бути спрямоване на різні соціальні групи, включаючи жінок, дітей, людей з інвалідністю, етнічні меншини, ЛГБТ-спільноту, мігрантів тощо.

4) Насильство може бути результатом системної нерівності та соціального конфлікту, таких як війна, політична нестабільність, економічний тиск.

5) Насильство може бути як індивідуальним, так і груповим явищем. Наприклад, індивідуальне насильство - це насильство, що вчиняє одна людина проти іншої. Групове насильство - це насильство, що вчиняється групою людей проти іншої групи або окремої людини.

6) Насильство може бути результатом недостатньої соціальної підтримки та відсутності можливостей для людей виразити свої потреби та бажання.

7) Насильство може бути розглянуто з різних соціологічних теорій та підходів, таких як теорія конфлікту, теорія соціального взаємодії, теорія радикалізації, теорія стигматизації та інші.

8) Насильство має певний історичний та культурний контекст, який визначає його характер та форму. Тому в різних країнах та культурах можуть спостерігатися різні форми та рівні насильства.

9) Насильство може бути структурним та культурним. Структурне насильство - це насильство, яке спричинюється соціальними, політичними та економічними структурами, такими як система економічної нерівності або система правосуддя. Культурне насильство - це насильство, яке присутнє в культурі та масовій свідомості суспільства, такі як стереотипи та упередження.

10) Насильство може бути викликано різними причинами, такими як відсутність емпатії, низький рівень самооцінки, навчання насильству в дитинстві, відчуття безпорадності, соціальна ізоляція та інші. Боротьба з насильством має включати попередження насильства, захист жертв та покарання винних. Важливо забезпечити доступ до ресурсів та підтримки для жертв насильства, а також забезпечити виховання толерантного та безпечного середовища.

Загалом, насильство є складним та багатогранним явищем, яке має серйозні наслідки для жертв та суспільства в цілому. Щоб протидіяти насильству, необхідно займатися попередженням та виявленням насильства, захистом жертв та покаранням винних.[11].

На індивідуальному рівні, насильство може бути пов'язане з психологічними та фізіологічними характеристиками людини, такими як низька самооцінка, знижена емпатія, наявність агресивних тенденцій, проблеми з контролем поведінки, а також з різними формами зловживання алкоголем та наркотиками.

На міжособистісному рівні, насильство може бути пов'язане з характеристиками взаємин між людьми, такими як невірноваженість відносин, проблеми з комунікацією, залежність, ревності, відчуття неповаги та влади над іншою людиною.

На груповому рівні, насильство може бути пов'язане з різними формами національної, расової, етнічної, релігійної та гендерної дискримінації, а також з наявністю групових стереотипів та негативних уявлень про інші соціальні групи.

На загальносоціальному рівні, насильство може бути пов'язане з культурними та історичними факторами, які формують соціальні цінності та норми поведінки. Наприклад, деякі культури можуть ставити акцент на привілеї чоловіків та їх владу над жінками, що може призводити до насильства. Усі ці особливості насильства взаємодіють одна з одною та впливають на поширення насильства у суспільстві.

Насильство являє собою важливий соціальний феномен, який відображає ступінь здатності суспільства вирішувати конфлікти та забезпечувати безпеку всіх його членів. Цей феномен є міжнародною проблемою, оскільки насильство є присутнім у всіх країнах, рівнях суспільного розвитку та у всіх верствах населення.

Важливо розуміти, що насильство не обмежується лише фізичним насильством. Це може бути емоційне, соціальне, економічне, психологічне та сексуальне насильство, які можуть проявлятися в різних формах. Іноді насильство може бути внутрішнім, коли людина сама себе принижує, або зовнішнім, коли насильство накладається на людину ззовні.

Однією з особливостей насильства є те, що воно може проявлятися у всіх вікових групах і статях, проте жінки та діти є найбільш вразливими до насильства. Насильство є однією з головних причин травми та смерті серед жінок у всьому світі. Більшість насильства, що скоюється проти жінок, має місце в домашніх умовах, тобто це насильство в сім'ї.

Оскільки насильство є глибоко вкоріненим у культурі та соціальних нормах, що підтримують дискримінацію та нерівність між статями, необхідно робити все можливе для його запобігання та боротьби з ним.

Однак, крім цього, необхідно працювати з кореневими причинами насильства, такими як соціальна дискримінація, економічна нерівність та

культурні стереотипи. Необхідно створювати безпечне та толерантне середовище для всіх груп населення, підтримувати рівність та гуманність відносин, а також забезпечувати доступ до ресурсів та підтримки для жертв насильства.

Окрім того, важливо виховувати толерантне та безпечне середовище змалку, шляхом навчання емоційній та соціальній компетентності, розуміння різних культур та міжкультурної комунікації, а також розвитку мирних методів вирішення конфліктів.

Усі ці підходи до боротьби з насильством є важливими та необхідними для створення безпечного та гармонійного суспільства, де кожна людина має право на життя без насильства та дискримінації.

1.2. Причини, види та наслідки насильства скоєного проти жінок.

Насильство проти жінок є серйозною проблемою в багатьох країнах світу і може мати різні форми. Насильство проти жінок може мати серйозні наслідки для здоров'я та добробуту жінок, такі як травми, психологічні розлади, проблеми зі здоров'ям репродуктивної системи, а також може призвести до соціальної ізоляції, економічної залежності та інших проблем.

Щоб боротися з насильством проти жінок, необхідно працювати з цими причинами та забезпечувати ефективну підтримку жертв. Наприклад, можна робити наступне:

- 1) Пропагувати гендерну рівність та боротися зі стереотипами щодо ролі жінок. Це може допомогти зменшити кількість чоловіків, які використовують насильство, щоб зберегти свою владу та контроль над жінками.
- 2) Забезпечити ефективну правову підтримку жертв насильства, включаючи доступність правової допомоги та розгляд справ у судах.
- 3) Боротися з культурними нормами та традиціями, які стимулюють

насильство проти жінок, за допомогою розширення освіти та залучення громадських організацій та інших важливих груп.

4) Розвивати економічну незалежність жінок, заохочуючи рівність зарплат та забезпечуючи доступ до ресурсів, які можуть допомогти жінкам знайти роботу та забезпечити себе та своїх дітей.

5) Забезпечувати доступність психологічної та медичної допомоги для жертв насильства, що допоможе їм підтримувати своє здоров'я та допоможе їм відновитись після травм.

6) Заохочувати громадську свідомість щодо насильства проти жінок та сприяти освіті громадськості про те, що таке насильство та як йому запобігти.[17].

Важливо зазначити, що проблема насильства проти жінок є складною та потребує комплексного підходу до її вирішення. Зусилля повинні спрямовуватися на забезпечення прав жінок та забезпечення безпеки жертв насильства. Це також включає роботу зі спільнотою, щоб вони могли підтримувати жінок.

Програми попередження та реагування на насильство проти жінок повинні бути чутливими до гендерних питань, щоб забезпечити ефективну підтримку жертв. Це означає, що служби підтримки та реагування повинні розуміти, які форми насильства є найбільш поширеними та як вони впливають на жінок та дітей. Також необхідно розуміти, як відмінності в культурних та соціальних нормах можуть вплинути на те, як жінки та діти сприймають насильство та як їхнє оточення реагує на нього. Крім того, необхідно залучати чоловіків до боротьби з насильством проти жінок, забезпечуючи їм освіту та підтримку, щоб вони могли допомогти відвернути від насильства своїх товаришів та колег, а також зрозуміти, що насильство проти жінок є неприйнятним та не має місця в нашому суспільстві. Узагалі, боротьба з насильством проти жінок має бути пріоритетним завданням для всіх нас. Насильство проти жінок має негативний вплив на життя жінок та дітей, а також на наше суспільство в цілому. Через те, що насильство проти

жінок є загальносоціальним феноменом, його боротьба потребує спільних зусиль усіх секторів суспільства. Тільки тоді ми зможемо створити безпечне та рівне суспільство для всіх.

Насильство проти жінок відбувається на різних рівнях: в сім'ї, на роботі, в громадських місцях та в інтернеті. Тому важливо залучати до боротьби з насильством проти жінок різні сектори суспільства: правоохоронні органи, органи соціального захисту, медичні заклади, освітяни, громадські організації та ЗМІ.

Насильство проти жінок може мати різні форми і наслідки. Оскільки насильство є складним соціальним явищем, воно має глибокі корені та різноманітні причини.

- Гендерна нерівність: у більшості країн світу жінки стикаються з гендерною нерівністю, що означає, що чоловіки і жінки мають різні соціальні, економічні та політичні права. Це може призвести до ситуацій, коли жінки стають об'єктом насильства з боку чоловіків, які відчують себе сильнішими та більш правомірними.

- Культурні стереотипи: у багатьох культурах жінки сприймаються як слабша стать, яка повинна бути залежною від чоловіків. Це може призвести до того, що чоловіки домагаються влади та контролю над жінками, використовуючи насильство як засіб підтримки свого статусу.

- Економічні проблеми: жінки частіше стикаються з економічними проблемами, такими як безробіття, низькі зарплати та бідність. Це може змусити жінок залежати від чоловіків, що в свою чергу може призвести до ситуацій насильства.

- Неприйняття соціальних ролей: у багатьох культурах жінкам приписують певні соціальні ролі, такі як материнство, домогосподарство та піклування про чоловіка. Якщо жінка не відповідає цим очікуванням, вона може стати об'єктом насильства.[6].

Насильство проти жінок може мати серйозні наслідки для фізичного та психологічного здоров'я жертви, а також для дітей та суспільства загалом.

Фізичні наслідки можуть включати травми, порушення функціонування внутрішніх органів, зневоднення, голодування та інші проблеми зі здоров'ям. Ці наслідки можуть бути також фатальними. Наприклад, в Індії більше 20 000 жінок річно помирає від насильства, пов'язаного з даними про "честь" та дискримінацією за статевою належністю.

Психологічні наслідки насильства проти жінок можуть включати депресію, тривогу, ПТСР та інші проблеми з ментальним здоров'ям. Деякі жінки можуть також розвивати підвищену агресію та інші негативні поведінки, внаслідок чого стають злочинцями або зазнають нових форм насильства.[2].

Діти, які свідкують насильства проти матері або іншої жінки в сім'ї, можуть також мати серйозні проблеми з психологічним та фізичним здоров'ям. Вони можуть розвивати тривогу, депресію, проблеми з поведінкою та інші негативні наслідки.

Крім того, насильство проти жінок може мати значний вплив на суспільство. Воно може призвести до зменшення продуктивності, збільшення медичних витрат та інших економічних наслідків. Також воно може підірвати довіру в сімейні стосунки та між людьми загалом, погіршити економічні показники країни та зменшити її міжнародний престиж.

1.3. Основні потреби та проблеми жінок, які стали жертвами насильства.

Жінки, які стали жертвами насильства, мають різноманітні потреби, які потрібно задовольнити, щоб допомогти їм вибратися з насильницьких відносин та повернутися до нормального життя. Основні потреби жінок, які стали жертвами насильства, включають:

- 1) Психологічна допомога може бути надзвичайно корисною для підтримки і відновлення після такого досвіду. Ось декілька рекомендацій та ресурсів, які можуть бути корисними: Звернення до професійного психолога:
 - Розмова з досвідченим психологом або терапевтом може допомогти вам

висловити свої почуття, розібратися в складних емоціях і розвинути стратегії для попередження подібних ситуацій у майбутньому. Вони також можуть забезпечити підтримку і поради на шляху до одужання.

- Групова терапія: Участь у групових заняттях з жінками, що зазнали насильства, може бути корисною. Ви зможете обмінюватися досвідом, навчатися від інших і спільно працювати над одужанням. Такі групи можуть бути організовані в спеціалізованих центрах чи установах, які працюють з жертвами насильства.

- Ресурси в Інтернеті: Інтернет може бути цінним джерелом інформації та підтримки. Існують багато веб-сайтів, форумів і груп у соціальних мережах, які присвячені питанням, пов'язаним з насильством і його наслідками. Ви можете знайти онлайн-ресурси, які надають психологічну підтримку і поради.

- Підтримка близьких людей: Навколо вас можуть бути люди, які готові надати підтримку і розуміння. Розмова з надійним другом, родичем або партнером може допомогти вам висловити свої почуття.

- Самодопомога: Крім зовнішньої підтримки, важливо також звернути увагу на самодопомогу. Зосередьтеся на своєму фізичному та емоційному благополуччі. Запровадьте здоровий спосіб життя, який включає збалансовану харчування, регулярну фізичну активність і достатньо часу для відпочинку. Займіться практиками релаксації, такими як медитація, йога або дихальні вправи.

- Звернення до громадських організацій: Існують багато неприбуткових організацій, які спеціалізуються на наданні допомоги жінкам, що зазнали насильства. Вони можуть надати вам різноманітну підтримку, включаючи консультування, правову допомогу, пошук безпечного притулку і інші ресурси. Зверніться до таких організацій у вашому регіоні для отримання додаткової допомоги.

- Робота з емоціями: Дозвольте собі виражати свої емоції, будь-то гнів, сум,

страх або сором. Записуйте свої почуття в щоденнику, живіть зі своїми емоціями, дозвольте собі плакати або виразити свою злість в безпечний спосіб. Розуміння та вираження своїх емоцій може сприяти процесу одужання.

- Надійтеся на час: Процес одужання може зайняти час. Дозвольте собі бути терплячими і визнайте, що кожна людина відновлюється по-різному. Пам'ятайте, що ви не самі і є допомога, яка доступна для вас.

2) Безпека: жінки, які стали жертвами насильства, потребують безпеки для свого фізичного та психічного здоров'я. Це може включати надання жінкам притулку від насильника, поліцейську охорону, охорону проти переслідування та інші заходи, які забезпечують безпеку.

3) Житло: багато жінок, які стали жертвами насильства, потребують житла. Це може включати надання жінкам тимчасового житла в притулках для жертв насильства, допомогу в пошуку житла та інші заходи, які допоможуть жінкам знайти безпечне та стабільне житло.

4) Фінансова допомога: багато жінок, які стали жертвами насильства, можуть мати фінансові проблеми через втрату роботи або інші наслідки насильства. Жінки можуть потребувати фінансової допомоги, щоб оплатити житло, забезпечити себе та своїх дітей їжею та іншим необхідним.

5) Медична допомога: жінки, які стали жертвами насильства, можуть потребувати медичної допомоги через травми, які вони отримали в результаті насильства. Медична допомога може включати фізичну допомогу, психологічну підтримку та інші послуги, які допоможуть жінкам забезпечити своє здоров'я та благополуччя.

6) Юридична допомога: жінки, які стали жертвами насильства, можуть потребувати юридичної допомоги для захисту своїх прав та інтересів. Юридична допомога може включати підтримку в судових справах, отримання охоронного наказу, правову консультацію та інші послуги, які допоможуть жінкам захистити свої права.

7) Соціальна підтримка: жінки, які стали жертвами насильства, можуть

потребувати соціальної підтримки, щоб відновити своє життя та інтегруватися в суспільство. Соціальна підтримка може включати підтримку соціальних працівників, різні тренінги та курси, які допоможуть жінкам знайти роботу та інші ресурси, які допоможуть їм піднятися після травматичного досвіду насильства.

8) Підтримка у вихованні дітей: багато жінок, які стали жертвами насильства, мають дітей, які також потребують підтримки та захисту. Підтримка у вихованні дітей може включати послуги дитячих психологів, вихователів та інших фахівців, які допоможуть дітям розібратися зі своїми емоціями та побачити позитивні перспективи майбутнього.[16].

Загальним для всіх цих потреб є те, що їх потрібно відповідно оцінювати та задовольняти в індивідуальному порядку, оскільки кожна жінка може мати унікальні потреби та обставини, які варто враховувати. Надання такої підтримки є важливим кроком у підтримці жінок, які стали жертвами насильства.

Важливо зазначити, що надання підтримки жінкам, які стали жертвами насильства, повинне бути комплексним та міжсекторним підходом, що включає у себе працівників з різних галузей, таких як медичні працівники, правоохоронні органи, соціальні працівники, психологи та інші фахівці.

Крім того, важливо враховувати різні культурні та соціальні контексти, в яких відбувається насильство проти жінок, і забезпечувати культурну компетентність та відповідність в наданні підтримки.

У багатьох країнах діє система громадських центрів з надання допомоги жінкам, які стали жертвами насильства. Ці центри надають різноманітну допомогу та підтримку, включаючи консультації, психологічну допомогу, юридичну допомогу, соціальну підтримку та підтримку у вихованні дітей. Крім того, національні телефонні лінії з питань насильства проти жінок та онлайн-ресурси, такі як веб-сайти та чат-підтримка, надають жінкам доступ до конфіденційної та безкоштовної допомоги.

Іншою важливою потребою жінок-жертв насильства є психологічна підтримка та консультування. Багато жінок, які стали жертвами насильства, відчувають сильний стрес, тривогу, депресію та інші психологічні проблеми. Це може бути наслідком не тільки прямого насильства, але і довготривалої емоційної та психологічної злушання, які супроводжуються насильством.

Психологічна підтримка може включати консультування та терапію, що допомагає жінкам зменшити стрес, відновити свою самооцінку та заспокоїти свої емоції. Зокрема, така підтримка може бути корисною для жінок, які мають посттравматичний стресовий розлад, що може виникнути внаслідок насильства.

Крім того, жінки-жертви насильства можуть потребувати юридичної підтримки, особливо якщо вони знаходяться в складних сімейних чи правових ситуаціях. Це може включати допомогу у зверненні до правоохоронних органів, отриманні охоронного розпорядження або захисті своїх прав у суді.

Крім того, жінки-жертви насильства можуть потребувати матеріальної підтримки, особливо якщо вони втратили роботу або залишили свої домівки внаслідок насильства. Це може включати фінансову допомогу, житло та інші матеріальні ресурси, які допоможуть їм поновити своє життя після насильства.

Жінки, які стали жертвами насильства, можуть зіткнутися зі значними проблемами, які можуть впливати на їх фізичне і психічне здоров'я, а також на їх соціальну та економічну стабільність.

Основні проблеми, з якими можуть стикнутися жінки, які стали жертвами насильства, включають наступне:

- 1) Фізичні та психічні травми: Насильство може призвести до серйозних фізичних і психологічних травм для жінок. Це може включати тілесні ушкодження, забої, переломи кісток, опіки, каліцтва та інші форми насильства. Фізичні травми можуть викликати навіть хронічні захворювання

та інвалідність. Психологічні травми можуть включати депресію, тривожність, ПТСР та інші психічні розлади.

2) Економічні труднощі: Насильство може призвести до економічної залежності від насильника, втрати робочої здатності та прибутку, що може стати причиною фінансових труднощів. Жінки, які мають дітей, можуть також стикнутися з труднощами у догляді за ними через втрату робочої здатності або невідповідність режиму.

3) Соціальна ізоляція: Насильство може призвести до соціальної ізоляції жінок, які стали жертвами. Їм можуть бути обмежені контакти з друзями, родичами та іншими соціальними мережами, що може підірвати їхню підтримку та знизити їхню самооцінку.[1].

Іншою важливою проблемою, з якою стикаються жінки, що стали жертвами насильства, є стигма і відчуття вини. Багато жінок відчувають сором і вину за те, що їх партнер на них нападає або змушує робити щось, що вони не хочуть. Це може бути пов'язано з відчуттям власної неповноцінності, недостатнім самоповагою або переконанням у власній вині.

Ще однією проблемою є те, що жінки, що стали жертвами насильства, можуть мати обмежений доступ до ресурсів та підтримки. Це може бути пов'язано з фінансовою залежністю від партнера, відсутністю місць у притулках або недостатнім розумінням проблеми з боку соціальних служб. Багато жінок, що стали жертвами насильства, також знаходяться у вразливих ситуаціях, таких як бідність, бездомність, етнічна або гендерна дискримінація.

Насильство є складною та глибоко укоріненою проблемою, яка вимагає комплексного підходу. Для того, щоб запобігти насильству скоєному проти жінок, необхідно забезпечити належну підтримку та захист жінок, що стали його жертвами, розвивати усвідомлення про проблему та викорінювати соціальні норми, які прихильні до насильства. Також важливо підтримувати програми, спрямовані на попередження насильства та навчання навичок здорових стосунків.

Висновки до першого розділу

Розглянувши насильство, як соціальний феномен, можна побачити, що це велика проблема нашого суспільства, яка наразі не зменшується, а лише набирає оберти. Так як насильство має різні форми, воно також має багато різних проявів. Ця тема досить часто ігнорується, хоча ніколи не зникає з нашого поля зору.

Насильство як соціальний феномен має глибокі корені в соціальних, культурних, історичних та економічних умовах суспільства. Історично насильство вважалося допустимим способом вирішення конфліктів і забезпечення контролю над людьми. З часом насильство було визнано неприйнятним і виведено за межі закону, але все ж таки воно залишається серйозною соціальною проблемою в багатьох країнах світу.

Причини насильства можуть включати нерівність, економічний стрес, дискримінацію, соціальну маргіналізацію, недоступність основних потреб і можливостей, вплив культурних, релігійних чи етнічних факторів, а також погане управління та конфлікти.

Насильство має шкідливий вплив на індивідів, сім'ї, спільноти та суспільство в цілому. Воно призводить до травм, фізичних та психологічних проблем, порушення прав людини, соціальної несправедливості, розрухи і знищення. Насильство також створює цикли насильства, коли жертви можуть перетворюватися на насильників.

Цей феномен може мати негативні наслідки для індивідів та суспільства в цілому, зокрема для здоров'я, добробуту, стабільності та розвитку. Одним з ключових аспектів розуміння насильства як соціального феномену є визнання того, що насильство не є проблемою одного індивіда або групи, а є наслідком складної соціальної динаміки та системи взаємодії між індивідами та групами в суспільстві.

Тому вирішення проблем насильства потребує системного підходу та застосування соціально-психологічних та політичних стратегій, спрямованих на зміну соціальних відносин і покращення добробуту суспільства в цілому.

Одним із важливих аспектів дослідження насильства як соціального феномену є визнання того, що воно не обмежується конкретними групами чи територіями, а є проблемою всього світу. Насильство може мати різні форми, такі як фізичне, психологічне, сексуальне, економічне, політичне та інші, і може виявлятися на різних рівнях, від сімейного насильства до міжнародного конфлікту.

РОЗДІЛ 2 ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ЖІНОЧОГО НАСИЛЬСТВА

2.1. Правове регулювання протидії жіночому насильству.

Протидія жіночому насильству - це важлива тема, що потребує ретельного правового регулювання. У багатьох країнах, включаючи багато європейських, існують закони, спрямовані на захист жінок від насильства. Ось деякі з підходів до правового регулювання протидії жіночому насильству:

1) Кримінальне законодавство: Більшість країн мають кримінальне законодавство, яке визначає злочини, пов'язані з насильством, включаючи насильство щодо жінок. Закони можуть охоплювати такі види насильства, як домашнє насильство, сексуальне насильство, гвалт, замах на вбивство тощо. Злочини пов'язані з жіночим насильством можуть мати посилені покарання.

2) Закони про домашнє насильство: Багато країн мають спеціальні закони, спрямовані на боротьбу з домашнім насильством, яке часто стосується жінок. Ці закони можуть включати заходи щодо захисту жертв, заборону на наближення до них, забезпечення належної допомоги та підтримки, а також кримінальне переслідування та покарання насильників.

3) Захист жертв: Законодавство також може включати заходи щодо

захисту жертв жіночого насильства. Це може включати випуск розпоряджень про захист, тимчасове проживання в безпечних місцях, доступ до психологічної та медичної допомоги, а також підтримку та консультування.

4) Попередження та освіта: Правове регулювання також може охоплювати заходи щодо попередження жіночого насильства та освіти населення про проблему. Це може включати інформаційні кампанії, освітні програми у школах та інших установах, тренінги для правоохоронних органів і медичних працівників, сприяння свідомості громадськості та підвищення рівня емпатії.

5) Міжнародні зобов'язання: Багато країн є учасниками міжнародних конвенцій і договорів, які зобов'язують їх ухвалювати заходи для протидії жіночому насильству. Наприклад, Конвенція Ради Європи про запобігання та боротьбу з насильством щодо жінок та домашнього насильства (Стамбульська конвенція) надає широкий набір засобів для протидії насильству щодо жінок і визнає його як серйозне порушення прав людини.[15].

б) Стамбульська конвенція, повна назва якої звучить як Конвенція Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок і домашньому насильству (Istanbul Convention), є міжнародним правовим інструментом, спрямованим на боротьбу з насильством щодо жінок і насильством у сім'ї. Конвенцію було прийнято Радою Європи у 2011 році в Стамбулі, Туреччина, і вона набрала силу 1 серпня 2014 року.[8].

Метою Стамбульської конвенції є запобігання насильству щодо жінок, захист жертв насильства та притягнення винних осіб до відповідальності. Вона визнає насильство щодо жінок як серйозну порушення прав людини та дискримінацію на ґрунті статі. Конвенція покликана забезпечити правовий захист жінок, у тому числі виключення будь-якого насильства проти них, розслідування, покарання та реабілітацію винних осіб, а також надання підтримки та послуг жертвам.

Стамбульська конвенція визначає різні форми насильства щодо жінок, включаючи фізичне, психологічне, сексуальне та економічне насильство. Вона також встановлює стандарти для захисту жертв і превентивних заходів, таких як надання притулків, психологічна підтримка, правова допомога та освіта.

Стамбульська конвенція стала об'єктом обговорень і дебатів у деяких країнах. Деякі критики висловлюють опозицію до конвенції, стверджуючи, що вона зашкоджує традиційним цінностям, сім'ї та національному законодавству. Деякі супротивники вказують на те, що вони сприймають конвенцію як втручання в суверенітет країн та недостатню увагу до захисту інших груп, як-от чоловіків або сексуальних меншин.

Однак, велика кількість країн підписала і ратифікувала Стамбульську конвенцію, визнаючи її важливість для боротьби з насильством щодо жінок та домашнім насильством. Конвенція стала невід'ємною частиною законодавства в цих країнах і стимулює прийняття національних законів, політик та програм, спрямованих на захист жертв насильства та попередження насильства.

Застосування Стамбульської конвенції вимагає спільних зусиль урядів, та громадськості. Вона наголошує на необхідності зміни культурних установок та норм, що лежать в основі насильства щодо жінок, та на сприянні створенню рівних та нетоксичних статевих стереотипів.

Стамбульська конвенція відіграє важливу роль у світовому русі за забезпеченням рівності та захистом прав жінок. Вона визнає насильство щодо жінок як проблему, яка потребує негайних і ефективних заходів. Конвенція сприяє усуненню безкарності за такі злочини, забезпечує підтримку для жертв та сприяє побудові справедливих та рівноправних суспільств.[5].

7) Забезпечення доступу до юридичної допомоги: Для ефективної протидії жіночому насильству важливо, щоб жертви мали доступ до юридичної допомоги та правової підтримки. Це може включати надання

безкоштовного або доступного юридичного порадиництва, правову допомогу та представництво у судових процесах.

Ці підходи є лише загальними прикладами того, як правове регулювання може сприяти протидії жіночому насильству. Законодавство та політики можуть варіюватися в залежності від країни і регіону, проте загальна мета полягає в захисті прав жінок і запобіганні насильству щодо них.

Додаткові підходи до правового регулювання протидії жіночому насильству можуть включати:

1) Захист уразливих груп: Законодавство може спрямовуватись на захист уразливих груп жінок, таких як молоді, старшого віку, жінок з інвалідністю, мігранток та жінок із низьким соціально-економічним статусом. Це може включати спеціальні заходи для їх захисту та підтримки, забезпечення доступу до соціальних послуг та ресурсів.

2) Попередження цифрового насильства: У зв'язку зі зростанням використання інтернету та соціальних медіа, правове регулювання може охоплювати заходи для боротьби з цифровим насильством проти жінок. Це може включати криміналізацію кіберзагроз, кіберпомсти, дискримінації та інших форм цифрового насильства.

3) Підтримка інформаційних ресурсів: Законодавство може сприяти розробці та підтримці інформаційних ресурсів для жінок, що стикаються з насильством. Це можуть бути гарячі лінії, веб-сайти, додатки для мобільних пристроїв та інші інструменти, які надають жертвам доступ до інформації, підтримки та порад.

4) Міжсекторальна співпраця: Ефективна протидія жіночому насильству вимагає співпраці між різними секторами суспільства, включаючи правоохоронні органи, судову систему, установи охорони здоров'я, неприбуткові організації та інші зацікавлені сторони. Правове регулювання може сприяти співпраці та координації дій між цими різними секторами, створюючи механізми для обміну інформацією, координації розслідувань, спільного розроблення програм та політик.

5) Превенція і освіта: Правове регулювання може включати превентивні заходи та освітні програми, спрямовані на усвідомлення проблеми жіночого насильства та зміну соціальних установок. Це можуть бути кампанії проти насильства, гендерні тренінги, освіта щодо здорових стосунків та консенсуального сексу, а також включення цих тем до навчальних програм у школах.

б) Забезпечення справедливості та відповідальності: Правове регулювання повинно гарантувати, що винні в жіночому насильстві особи не залишаються безкарними. Це може охоплювати ефективні розслідування, судові процеси, належне покарання та реабілітацію насильників.

7) Міжнародне співробітництво: Боротьба з жіночим насильством вимагає глобального підходу та співробітництва між країнами. Правове регулювання може передбачати співпрацю, обмін досвідом, координацію політик та стандартів з метою ефективної протидії цьому явищу.[12].

Важливо враховувати, що правове регулювання - це лише один аспект протидії жіночому насильству. Для досягнення значного прогресу необхідний комплексний підхід, який включає не тільки законодавство, але й соціальні зміни, підтримку жертв, освіти та свідомість громадськості.

Україна приділяє велику увагу протидії жіночому насильству і має правове регулювання в цій сфері. Основні закони та нормативно-правові акти, що регулюють боротьбу з жіночим насильством в Україні, включають наступне:

1. Конституція України: Загальні положення Конституції гарантують права та свободи жінок, включаючи право на життя, гідність та недоторканність.

2. Кримінальний кодекс України: Кодекс встановлює кримінальну відповідальність за насильство, в тому числі сімейне насильство, тортури, замах на вбивство та інші злочини, які можуть вчинятися проти жінок.

3. Закон України "Про запобігання насильству в сім'ї": Цей закон

визначає правові та організаційні засади протидії насильству в сім'ї, включаючи заходи захисту жінок, які стали жертвами сімейного насильства. Закон надає жертвам право на захист, включаючи розробку імовірних сценаріїв насильства, тимчасове відшкодування житла та інші види підтримки.

Крім того, уряд України продовжує працювати над удосконаленням законодавства, спрямованого на протидію жіночого насильства. Це включає розширення визнання форм насильства, зміцнення відповідальності винних осіб, поліпшення механізмів захисту прав жертв та підвищення ефективності правоохоронних органів.

Україна також співпрацює з міжнародними організаціями, такими як ООН та Європейський Союз, для обміну досвідом та отримання підтримки в реалізації заходів по протидії жіночому насильству. Ця співпраця допомагає впроваджувати міжнародні стандарти та рекомендації в національну практику та політику.[3].

Незважаючи на здійснені кроки та досягнуті покращення, проблема жіночого насильства залишається актуальною в Україні. Для подальшого прогресу необхідно підтримувати освіту та свідомість громадськості, впроваджувати нові підходи та інновації, зміцнювати співпрацю між всіма зацікавленими сторонами та забезпечувати постійний моніторинг та оцінку ефективності заходів.

Ще одним важливим аспектом є розробка і впровадження програм профілактики насильства та сталого партнерства між різними секторами суспільства. Це може включати освітні курси для молоді, навчання гендерній рівності та взаємодії, програми підтримки сімейного благополуччя та виховання здорових стосунків.

Крім того, надається увага створенню механізмів для швидкого реагування на випадки насильства. Це означає підвищення компетентності правоохоронних органів у розслідуванні і вжитті заходів захисту, впровадження ефективної системи звітування та моніторингу, а також

створення гарячих ліній та онлайн-сервісів для надання допомоги та зворотного зв'язку з жертвами.

2.2. Напрямки роботи закладів, в яких здійснюється соціально – психологічна допомога жінкам, які зазнали насильства.

Соціально-психологічна допомога є важливим компонентом підтримки для осіб, які постраждали від насильства, травми або інших негативних життєвих подій. Вона надає підтримку і ресурси для відновлення психічного благополуччя, зменшення стресу, розвитку копінг-механізмів та відновлення соціальної функціонування.

Існують різні заклади, які надають соціально-психологічну допомогу жінкам, що постраждали від насильства. Ось деякі з них:

Жіночі кризові центри: Ці центри надають допомогу жінкам, які зазнали насильства, тимчасовий притулок, психологічну підтримку, консультації та іншу допомогу. Вони забезпечують безпечне місце для перебування, де жінки можуть отримати необхідну підтримку і поради щодо вирішення проблем, пов'язаних з насильством.

Телефонні гарячі лінії: Існують гарячі лінії, де жінки можуть зателефонувати і отримати конфіденційну та анонімну підтримку. Кваліфіковані працівники надають жінкам інформацію, поради та допомогу щодо насильства, а також направляють їх на ресурси та служби, які можуть надати подальшу допомогу.[7].

Центри допомоги для жертв насильства: Ці центри пропонують широкий спектр послуг для жінок, що зазнали насильства. Вони надають консультації психологів, юридичну допомогу, реабілітацію, групову терапію та навчальні курси.

Соціальні служби: Організації надають соціальну допомогу жінкам, які зазнали насильства. Вони надають фінансову підтримку, житло, медичну

допомогу та інші послуги, які можуть допомогти жінкам відновити своє життя після травматичного досвіду насильства. Ці служби співпрацюють з іншими організаціями, наприклад, правоохоронними органами, лікарями і соціальними працівниками, щоб забезпечити повне сприяння жінкам у процесі відновлення.

Групова психологічна підтримка: У багатьох закладах, які надають соціально-психологічну допомогу жінкам, що зазнали насильства, проводяться групові сесії, де жінки можуть зустрітися з іншими, які пережили подібні травми. Це створює можливість обміну досвідом, підтримкою одне одного та відчуттям спільності в процесі одужання.

Свідома освіта: Заклади, що надають допомогу жінкам, які зазнали насильства, зосереджуються на свідомій освіті та інформаційних кампаніях. Вони проводять тренінги та лекції для громадськості, щоб підвищити усвідомленість про проблеми насильства щодо жінок, сприяти профілактиці насильства та налагодженню ресурсів для допомоги жінкам.

Важливо зазначити, що робота цих закладів базується на багатосторонньому підході та співробітництві між різними секторами суспільства. Це включає у себе правоохоронні органи, медичних працівників, соціальних працівників, психологів, юристів та інших фахівців, що сприяють повному відновленню та підтримці жінок, які постраждали від насильства.

Крім цього, заклади, які здійснюють соціально-психологічну допомогу жінкам, що зазнали насильства, зазвичай працюють над наступними напрямками:

Юридична допомога: Жінкам, які зазнали насильства, може бути надана юридична допомога. Це включає консультації з питань юридичної процедури, захисту прав та встановлення захисних наказів. Такі заклади можуть надавати жінкам інформацію про їх права, а також допомагати з підготовкою та поданням судових заяв.

Професійна реабілітація та навчання: Жінки, які виходять з насильницьких відносин, можуть потребувати підтримки у здобутті нових

навичок та професійного розвитку. Заклади, що здійснюють соціально-психологічну допомогу, можуть надавати програми професійної реабілітації, тренінги з навичок працевлаштування та інші ресурси для допомоги жінкам у знаходженні стійкої роботи.

Попередження насильства та освіта громадськості: Заклади активно займаються попередженням насильства та просвітницькою роботою в громадськості. Це включає організацію кампаній, тренінгів та лекцій, спрямованих на підвищення усвідомленості про проблему насильства щодо жінок, формування здорових відносин і створення безпечного середовища.

Співпраця з іншими організаціями: Заклади, які здійснюють соціально-психологічну допомогу, співпрацюють з іншими організаціями, що працюють у сфері боротьби з насильством. Це можуть бути організації, що займаються правами жінок, локальні органи влади, лікарні, поліція та інші соціальні служби. Співпраця між цими закладами і організаціями дозволяє створити комплексний підхід до підтримки жінок, які стали жертвами насильства.[18].

Додатково, деякі заклади можуть зосереджуватися на специфічних групах жінок, які зазнали насильства, таких як молоді, мігрантки, жінки з інвалідністю або представниці маргіналізованих груп. Ці заклади надають налаштовану під них допомогу, враховуючи їх особливі потреби та виклики.

Робота закладів, що здійснюють соціально-психологічну допомогу жінкам, які зазнали насильства, має на меті не лише надання кризової підтримки, але й допомогу в процесі одужання та відновлення. Вони працюють на рівні індивідуальної підтримки, групової терапії, консультування, а також впроваджують програми профілактики та освіти, щоб запобігти насильству та просунути гендерну рівність у суспільстві.

Всі ці напрямки роботи закладів спрямовані на допомогу жінкам, щоб вони змогли знову побудувати самодостатнє та безпечне життя після досвіду насильства.

2.3. Основні форми і методи допомоги жінкам, які зазнали насильства.

Важливо зазначити, що форми і методи допомоги можуть різнитись залежно від конкретних потреб та ресурсів кожного закладу. Однак, загальною метою є надання комплексної підтримки, що охоплює фізичний, психологічний та соціальний аспекти життя жінок, які зазнали насильства. Комбінація цих форм і методів допомагає жінкам не тільки подолати травму насильства, але й відновитися та перейти до самостійного та безпечного життя.

Крім цього, важливо враховувати індивідуальні потреби кожної жінки, оскільки досвід насильства може бути унікальним для кожної особи. Заклади, що здійснюють соціально-психологічну допомогу, працюють з індивідуальними ситуаціями та потребами кожної жінки, забезпечуючи індивідуальний підхід до кожного випадку.

Насильство є складною проблемою, і ефективна допомога жінкам, які зазнали насильства, вимагає комплексного підходу та співпраці між різними організаціями, професіоналами та громадськістю. Заклади, що займаються соціально-психологічною допомогою, грають важливу роль у підтримці жінок та допомозі їм відновитися, забезпечуючи безпеку, самодостатність та гідне життя після досвіду насильства.

Основні форми і методи допомоги жінкам, які зазнали насильства:

- 1) Кризовий притулок: Надання жінкам безпечного місця проживання та притулку. Кризові центри забезпечують жінкам тимчасове житло, харчування, одяг та необхідні предмети особистої гігієни, забезпечуючи їм фізичну безпеку.
- 2) Психологічна підтримка: Кваліфіковані психологи та терапевти надають жінкам психологічну підтримку та консультування. Це може включати індивідуальні сесії, групову терапію, техніки зневаження та стресового управління, сприяючи зняттю психологічного травмування та підтримці відновлення самооцінки.

- 3) Юридична допомога: Надання жінкам інформації про їх права, підтримка у вирішенні юридичних питань та супровід під час правової процедури. Юристи можуть надати консультації, допомогу у поданні заяв до поліції, оформленні захисних наказів, супроводження судових процесів та захисті прав жінок.
- 4) Медична допомога: Забезпечення медичного обстеження, лікування та підтримки для жінок, які зазнали фізичних та психічних травм внаслідок насильства. Лікарі можуть надати медичну допомогу, поради щодо фізичного та емоційного відновлення, а також відправити жінок на необхідні спеціалізовані консультації та реабілітаційні програми.
- 5) Економічна допомога та професійна підтримка: Допомога жінкам, які зазнали насильства, в знаходженні фінансової незалежності та стійкої роботи. Це може включати професійні тренінги, курси підвищення кваліфікації, консультації з працевлаштування та фінансового планування. Заклади також можуть надавати фінансову підтримку у випадках, коли жінка знаходиться в скрутному фінансовому становищі внаслідок насильства.
- 6) Соціальна адаптація: Заклади надають жінкам підтримку у соціальній адаптації після виходу з насильницького середовища. Це може включати послуги соціальних працівників, які допомагають жінкам у встановленні стабільного житла, доступу до освіти та інших соціальних послуг. Також може бути надана консультативна підтримка щодо взаємодії зі суспільством, відновлення взаємин з родиною та друзями.
- 7) Профілактика насильства: Заклади проводять інформаційні кампанії, тренінги та освітні програми, спрямовані на попередження насильства та підвищення усвідомленості про цю проблему. Жінкам надаються знання та навички щодо розпізнавання насильства, стратегій самозахисту та встановлення меж відносин.
- 8) Робота з дітьми: Багато жінок, які зазнали насильства, мають дітей, які також потребують допомоги і захисту. Заклади можуть надавати підтримку і терапевтичну допомогу дітям, які були свідками або безпосередньо

постраждали від насильства. Це включає психологічну підтримку, консультування та програми реабілітації, спрямовані на дитяче одужання.

- 9) Групова робота: Заклади можуть організовувати групові сесії та підтримуючі групи для жінок, які зазнали насильства. Це дає можливість жінкам обмінюватися досвідом, навчатися взаємопідтримці та відчувати солідарність з іншими, хто пройшов подібний шлях. Групова робота може сприяти одужанню, зміцненню самооцінки та відновленню віри в свої сили.
- 10) Робота з насильниками: Деякі заклади також займаються роботою з насильниками, забезпечуючи програми інтервенції та реабілітації для осіб, які вчиняють насильство. Це може включати групові сесії, програми розвитку навичок конфліктного врегулювання, терапевтичну підтримку та роботу з партнерами насильника. Робота з насильниками має на меті перервати цикл насильства та запобігти повторним випадкам.
- 11) Соціальне лобіювання та адвокація: Заклади можуть відігравати роль в соціальному лобіюванні та адвокації, тобто настановляти суспільство, владу та громадськість на проблему насильства щодо жінок. Вони можуть залучатися до розробки та впровадження політик і законодавчих актів, спрямованих на покращення захисту жінок від насильства, забезпечення доступу до соціальних послуг та створення безпечного середовища для жінок. Вони також можуть організовувати свідомості та інформаційні кампанії, спрямовані на збільшення усвідомленості громадськості про проблему насильства щодо жінок та розповсюджувати інформацію про доступні ресурси та послуги.[14].

Ці форми і методи допомоги жінкам, які зазнали насильства, забезпечують комплексний підхід до допомоги. Вони спрямовані на забезпечення безпеки, фізичного та психологічного одужання, самодостатності та відновлення жінок, щоб вони могли жити життя без насильства і з повагою до себе.

Важливо пам'ятати, що кожна ситуація є унікальною, і не всі форми і методи допомоги можуть бути відповідними для кожної жінки.

Професіонали, що працюють у цих закладах, враховують індивідуальні потреби, побажання та контекст кожної жінки, забезпечуючи індивідуальне підготовлення та підтримку.

Допомога жінкам, які зазнали насильства, є важливою та невід'ємною частиною праці соціальних та психологічних закладів. Постійна робота на різних напрямках, спрямованих на забезпечення безпеки, підтримки, відновлення та реінтеграції жінок, які зазнали насильства, є важливою для створення безпечного та рівноправного суспільства. Продовжуючи розвивати і вдосконалювати роботу у цих закладах, ми можемо створити середовище, де жінки будуть захищені, допомога та підтримка будуть доступними для кожної постраждалої, а насильство буде припинене.

Успішна робота закладів, що надають соціально-психологічну допомогу жінкам, які зазнали насильства, потребує постійного партнерства і співпраці з урядовими органами, громадськими організаціями та іншими зацікавленими сторонами. Важлива роль відводиться ініціативам громадськості, активістам, волонтерам та всім, хто працює на благо жінок, що зазнали насильства.

Подолання насильства щодо жінок - це довготривала місія, і вона вимагає зусиль на багатьох рівнях. Забезпечення ефективної допомоги жінкам, які зазнали насильства, потребує постійного навчання та професійного розвитку фахівців, посилення свідомості та освіти суспільства, а також налагодження системних змін у політиках та законодавстві, спрямованих на запобігання та припинення насильства.[9].

Важливо пам'ятати, що кожна жінка, яка зазнала насильства, заслуговує на повагу, підтримку та можливість відновити своє життя. Спільними зусиллями ми можемо створити суспільство, де кожна жінка може жити життя вільно від насильства, де вона має право на безпеку, гідність та рівні можливості.

Для досягнення цих цілей необхідно продовжувати розвивати та підтримувати заклади, які здійснюють соціально-психологічну допомогу

жінкам, які зазнали насильства. Це включає фінансову підтримку, надання необхідних ресурсів і інфраструктури для роботи цих закладів, а також забезпечення професійного навчання та розвитку працівників, що працюють з жінками, які зазнали насильства.

Важливо також підтримувати дослідження і аналіз проблеми насильства щодо жінок, щоб отримати нові знання та інсайти, які допоможуть удосконалити підходи до допомоги та запобігання цьому явищу. Заклади можуть брати участь у дослідницьких проектах, співпрацювати з університетами та науковими установами, а також залучати жінок, які зазнали насильства, до процесу дослідження, щоб враховувати їх голоси та потреби.

Попередження насильства щодо жінок також є невід'ємною частиною роботи закладів, які надають соціально-психологічну допомогу. Це включає проведення інформаційних кампаній, тренінгів та освітніх програм, спрямованих на підвищення усвідомленості та навичок щодо насильства в сім'ї та міжособистісних стосунках. Також важливо сприяти формуванню культури гендерної рівності, де насильство щодо жінок не буде терпимим і будуть підтримуватися механізми для виявлення, реагування та припинення насильства.

У цілому, важливо забезпечити координацію та співпрацю між різними секторами, такими як правоохоронні органи, медичні установи, служби соціального захисту, неправлінні організації та інші структури, які займаються проблемою насильства щодо жінок. Спільні зусилля та партнерство можуть значно покращити реагування на випадки насильства, забезпечити доступність допомоги та ресурсів для жінок, а також запобігти повторним випадкам насильства.

Крім того, необхідно розвивати програми профілактики та освіти, спрямовані на формування здорових стосунків, ненасильницької комунікації та виявлення ознак потенційно небезпечних ситуацій. Освіта молоді,

особливо в рамках шкільних програм, може грати важливу роль у вихованні покоління, яке буде відмовлятися від насильства та поважати права жінок.

Насильство щодо жінок - це глобальна проблема, і кожен може внести свій внесок у боротьбу з нею. Це може бути підтримка закладів, які надають допомогу жінкам, які зазнали насильства, або участь у громадських акціях та кампаніях, спрямованих на підвищення усвідомленості та залучення уваги громадськості до цієї проблеми. Кожен голос і дія можуть мати велике значення в розбудові суспільства, що відкидає насильство та сприяє рівності та справедливості.

Таким чином, шлях до ефективної допомоги жінкам, які зазнали насильства, а також до запобігання цьому явищу, вимагає широкої мобілізації суспільства, політичної волі та системних змін. Крок за кроком, ми можемо створити світ, де кожна жінка має право на життя вільне від насильства та дискримінації.

Для досягнення цих цілей, важливо продовжувати вдосконалювати законодавство, що стосується насильства щодо жінок, та його ефективну реалізацію. Це включає забезпечення жорсткого кримінального переслідування насильників, посилення захисту жертв та свідків, а також встановлення ефективних механізмів звернення жінок за допомогою та розслідування справ належним чином.

Також необхідно забезпечити доступ жінок до доступних і якісних послуг, таких як кризові центри, психологічна та юридична підтримка, медична допомога та житлове обслуговування. Ці послуги повинні бути доступними в усіх регіонах і забезпечувати індивідуальний підхід до потреб кожної жінки, забезпечуючи її безпеку, одужання та реінтеграцію.

Громадські кампанії та освітні програми також відіграють важливу роль у протидії насильству щодо жінок. Це включає інформування громадськості про проблему, розбудову культури ненасильства, гендерної рівності та поваги до прав жінок. Освіта в школах та університетах має включати

навчання про рівність статей, стосунки насильства та розуміння наслідків таких дій.

2.4 Пропозиції щодо підвищення рівня системи запобігання та соціально – психологічної допомоги жінкам, які зазнали насильства.

Нами проведено спостереження у Київському міському Центрі гендерної рівності. Київський міський Центр гендерної рівності, запобігання та протидії насильству - заклад, метою якого є діяльність, спрямована на реалізацію різних прав та можливостей жінок і чоловіків шляхом забезпечення гендерної рівності в усіх сферах суспільного життя, реалізацію соціально-освітніх програм та курсів, надання соціальних послуг (інформування, консультування, надання короткострокового та довгострокового місця безпечного цілодобового тимчасового перебування на базі Кімнати кризового реагування та Притулку) особам, що постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі.

На базі Центру працює цілодобова Служба “Телефон довіри” - 15 00 (зі стаціонарного), 044-272-15-00 (з мобільного) Це отримання кваліфікованої, анонімної та безкоштовної інформаційно-консультативної допомоги з соціально-психологічних та інших питань, поширення інформації про діяльність Центру. Одними із основних завдань цілодобової Служби “Телефон довіри” також є:

- кризове консультування постраждалих від домашнього насильства осіб: попередження негативних психологічних проявів, суїцидальних намірів, агресії, кризових станів та відхилень; зниження гостроти психологічних станів і реакцій, переживання людиною екстремальної, психотравмуючої ситуації; надання допомоги у пошуку шляхів виходу з кризової ситуації, яка склалась у житті конкретної людини та можливості переживання актуальних особистісних конфліктів;

- надання рекомендацій, при потребі, щодо звернень до інших фахівців і служб, які діють у столиці і є компетентними у даній проблемі, і можуть більш повно та кваліфіковано забезпечити їхні запити.

Притулок для тимчасового перебування жінок, що зазнали насильства у сім'ї Притулок для тимчасового безпечного перебування жінок, що постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі. Притулок створено для надання допомоги жінкам, що постраждали від домашнього насильства або насильства за ознакою статі з метою забезпечення постраждалих осіб місцем довгострокового безпечного перебування. У Притулку з постраждалими жінками працює психолог, надаються юридичні консультації, пакет побутових послуг, надання постраждалим жінкам за місцем безпечного тимчасового цілодобового перебування комплексної допомоги (психологічної, соціально-побутових, інформаційних, юридичних та інших послуг) на основі оцінки їх потреб та індивідуального підходу до особи з урахуванням віку, статі, стану здоров'я та соціального становища.[4].

Покращення системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, що зазнали насильства, є надзвичайно важливим завданням. Ось кілька пропозицій, які можуть допомогти підвищити рівень цієї системи:

- 1) Укріплення законодавства: Розширення правового захисту жінок, які зазнали насильства, шляхом суворих карних санкцій проти насильників і швидкого реагування правоохоронних органів на подібні випадки.
- 2) Підвищення обізнаності громадськості: Здійснення широкомасштабних кампаній з метою усвідомлення громадськістю проблем насильства щодо жінок, що сприятиме зміні ставлення суспільства до цієї проблеми і збільшенню визнання потреби у підтримці жертв.
- 3) Вдосконалення системи повідомлення: Забезпечення належного функціонування системи гарячих ліній та повідомлення про випадки насильства, включаючи анонімні можливості повідомлення та захист персональних даних жертв.

- 4) Розширення мережі кризових центрів: Забезпечення наявності достатньої кількості кризових центрів, які надають жінкам безпечні місця проживання, психологічну підтримку, юридичну допомогу та навчання незалежності.
- 5) Покращення доступу до фінансової допомоги: Забезпечення фінансової підтримки для жінок, які втекли від насильника, шляхом розширення програм соціальної допомоги та надання можливостей отримання роботи та навчання для забезпечення самостійного заробітку жінок.
- 6) Забезпечення професійної підготовки працівників соціальних служб: Розширення програм навчання та підвищення кваліфікації працівників соціальних служб, що працюють з жінками, що зазнали насильства. Це допоможе їм краще розуміти потреби та особливості жертв насильства, а також забезпечить належну підтримку та допомогу.
- 7) Встановлення механізмів реабілітації та інтеграції: Розробка програм реабілітації, які включатимуть психологічну підтримку, медичну допомогу, психотерапію та професійну реабілітацію, з метою допомогти жінкам, що зазнали насильства, повернутися до нормального життя та забезпечити їхню соціальну інтеграцію.
- 8) Співпраця з неурядових організаціями: Залучення неурядових організацій, жіночих груп та активістів до розробки та реалізації програм запобігання насильству та надання підтримки жінкам. Співпраця з цими організаціями може допомогти забезпечити широкий спектр послуг і підтримки для жертв насильства.
- 9) Впровадження освітніх програм: Розробка та впровадження освітніх програм з проблем насильства щодо жінок у школах та вищих навчальних закладах. Це сприятиме формуванню свідомого ставлення до рівноправності та запобігання насильству у молодого покоління.
- 10) Моніторинг та оцінка ефективності: Забезпечення систематичного моніторингу та оцінки ефективності заходів підвищення рівня системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, які зазнали

насильства. Це допоможе виявити недоліки та прогрес у роботі системи, а також внести необхідні корективи для поліпшення результатів.

Загалом, реалізація цих пропозицій вимагатиме взаємодії різних суб'єктів, включаючи урядові органи, громадські організації, неурядових організацій та громадянське суспільство. Суцільна підтримка та співпраця між цими сторонами буде ключовим чинником у покращенні системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, що зазнали насильства.

Додатковою ініціативою для підвищення рівня системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, які зазнали насильства, може бути:

- 11) Розширення програм попередження насильства: Розробка та впровадження широкомасштабних освітніх кампаній, тренінгів та ресурсів для попередження насильства проти жінок. Це може включати навчання про рівність статей, конфліктологію, партнерські відносини та важливість поважання особистих меж.
- 12) Створення мережі підтримки: Розвиток мережі підтримки, що включатиме співробітництво з медичними установами, лікарями загальної практики, школами, релігійними установами та іншими ключовими громадськими інституціями. Це допоможе забезпечити доступ до соціально-психологічної допомоги в різних контекстах та підвищити свідомість про насильство щодо жінок.
- 13) Підтримка економічної самостійності: Розширення програм та послуг, що сприяють економічній самостійності жінок, що зазнали насильства. Це може включати тренінги з професійних навичок, підтримку при пошуку роботи, мікрокредитування та розвиток підприємництва. Забезпечення фінансової незалежності може дати жінкам більшу можливість покинути насильницьке середовище та побудувати нове життя.
- 14) Підвищення свідомості серед професійних груп: Забезпечення навчання та підвищення осведомленості професіоналів, таких як поліцейські,

соціальні працівники, медичний персонал та юристи, щодо особливостей та потреб жінок, які зазнали насильства. Це може включати тренінги з визнання ознак насильства, ефективної комунікації з жертвами, процедур безпеки та культурно-чутливого підходу. Розширення знань та навичок професіоналів допоможе забезпечити належну підтримку та допомогу жінкам, що зазнали насильства.

15) Підтримка досліджень та статистики: Здійснення досліджень та збір статистичних даних про насильство щодо жінок є необхідним для визначення обсягу проблеми, ідентифікації ризикових груп та оцінки ефективності заходів. Підтримка наукових досліджень та забезпечення доступу до актуальних даних допоможе удосконалити політику та програми запобігання насильству.

16) Міжнародне співробітництво: Залучення до міжнародних форумів та ініціатив для обміну досвідом, найкращими практиками та спільного розв'язання проблеми насильства щодо жінок. Взаємна підтримка та співробітництво між країнами сприятиме покращенню системи запобігання та допомоги.[13].

Ці пропозиції становлять лише загальний план дій і можуть варіюватися залежно від конкретних потреб та контексту кожної країни. Важливо пам'ятати, що підвищення рівня системи запобігання та соціально-психологічної допомоги жінкам, які зазнали насильства, є тривалим процесом, який вимагає постійного зусилля та залучення охочих сторін. Подальше вдосконалення системи вимагатиме постійного моніторингу, оцінки ефективності та адаптації стратегій.

Висновки до другого розділу

Подолання жіночого насильства є надзвичайно важливою глобальною проблемою, з якою суспільство повинно активно боротися.

Основні причини жіночого насильства складні і мають соціокультурні, економічні та структурні аспекти. Серед них - гендерна нерівність, соціокультурні стереотипи, норми, що підтримують насильство, недостатнє законодавство і його невиконання, бідність та відсутність економічної незалежності жінок. Для подолання жіночого насильства потрібна комплексна стратегія, що включає кілька аспектів: законодавство і правоохоронні органи; свідомість і освіта; підтримка потерпілих; розбудова економічної незалежності жінок; міжнародне співробітництво; зміна культурних норм; попередження насильства.

В цілому, подолання жіночого насильства вимагає комплексного підходу, який буде охоплювати всі сфери суспільства. Це включає зміну законодавства, підтримку жертв, попередження насильства, освіту і свідомість, зміну культурних норм та співробітництво на міжнародному рівні.

Крім цього, важливо звернути увагу на роль чоловіків у боротьбі з жіночим насильством. Чоловіки мають виступати як союзники, активно протидіючи насильству та сприяючи рівноправ'ю і безпеці жінок. Програми, спрямовані на перевиховання та освіту чоловіків щодо гендерної рівності та насильства, можуть виявитись ефективними.

Насильство проти жінок - це порушення прав людини, яке має негативний вплив на життя жінок, їхні сім'ї та суспільство в цілому. Подолання цього проблеми вимагає колективних зусиль урядів, організацій та кожного окремого громадянина. Тільки шляхом об'єднання зусиль ми зможемо створити справедливе і безпечне суспільство, де жінки можуть жити без насильства та дискримінації.

ВИСНОВКИ

Насильство проти жінок — одна з найсерйозніших і найпоширеніших форм порушення прав людини в Європі, універсальна за віком, класом та походженням. Кожна п'ята жінка лише в Європі пережила чи ризикує його пережити. Страждають не лише потерпілі, але й діти, що стають свідками насильства. При цьому збір точних даних ускладнений, оскільки про більшість випадків не повідомляється через соціальний тиск, таке насильство розслідують погано, рідко доводять до суду та часто обмежуються мінімальним покаранням, а нечутливе ставлення слідства та суду часто ретравмує постраждалих.

1) Насильство можна розглядати як загальносоціальний феномен, оскільки воно присутнє у різних сферах життя та відображається в поведінці людей у різних культурах та соціальних середовищах, має глибокі корені і

потребує комплексного розуміння та підходу для його подолання. Для боротьби з насильством необхідно працювати на різних рівнях, включаючи освіту, свідомість, соціальні програми, політику та законодавство.

Загальносоціальний феномен насильства вимагає системного підходу та спільних зусиль усіх суспільних сфер. Це завдання, яке потребує постійного аналізу, розуміння та реагування на причини та наслідки насильства. Тільки шляхом спільної праці можна побудувати суспільство, в якому насильство буде мінімізоване, а люди зможуть жити в гармонії та безпеці.

2) Потрібні невідкладні дії та зусилля у боротьбі з насильством проти жінок. Це вимагає спільної роботи всіх секторів суспільства - урядових органів, громадських організацій, навчальних закладів, медіа та кожного окремого громадянина. Потрібно розвивати програми та кампанії, спрямовані на попередження насильства, освіту про гендерну рівність, виховання толерантного та ненасильницького способу життя. Законодавство повинно бути суворим у відношенні насильства проти жінок, забезпечувати захист жертв та притягати винних до відповідальності.

Крім того, необхідно забезпечувати підтримку та допомогу жертвам насильства, створюючи безпечні притулки, психологічну та юридичну підтримку, медичну допомогу та інші необхідні ресурси. Жертви повинні мати можливість звертатися за допомогою без страху від помсти.

3) Насильство проти жінок - це серйозна проблема, яка вимагає комплексного підходу та громадського залучення. Кожна людина, незалежно від статі, має право на безпеку, гідне життя та повагу до своєї гідності. Шлях до створення справедливого суспільства, в якому насильство проти жінок буде заперечуватись, лежить в усвідомленні, дії та зміні культурних парадигм, що підтримуємо та пропагуємо.

Важливо відзначити, що боротьба з насильством проти жінок має бути не лише реактивною, але й проактивною. Це означає, що необхідно працювати на запобігання насильству шляхом зміни культурних норм, стереотипів та нерівних стосунків в суспільстві.

4) Підвищення ефективності системи щодо запобігання жіночого насильства вимагає широкого підходу та активної участі громадськості. Тільки шляхом спільних зусиль та визнання насильства проти жінок як соціальної проблеми ми зможемо досягти позитивних змін у житті жінок та створити безпечне та рівноправне суспільство.

Наголошуючи на значенні попередження насильства, ми повинні зосередитися на розвитку освіти та свідомості про шкідливість насильства. Це можна зробити через включення навчальних програм, спрямованих на формування здорових відносин, викриття гендерних стереотипів та набуття навичок врегулювання конфліктів без насильства.

Важливо також підтримувати наукові дослідження та аналіз даних, щоб зрозуміти причини та наслідки жіночого насильства. Це надасть основу для розробки ефективних стратегій та програм, спрямованих на його подолання.

Не забувайте про важливість підтримки жертв жіночого насильства. Волонтерські організації, притулки та служби підтримки є важливими ресурсами для жінок. Ви можете допомогти, ставши волонтером, надаючи фінансову підтримку або просто поширюючи інформацію про ці ресурси серед тих, хто потребує допомоги.

Подолання жіночого насильства вимагає часу, зусиль і залучення всіх громадян. Ваша активна підтримка, освіта та зміна світогляду можуть стати катализатором змін і сприяти створенню безпечного та рівноправного суспільства. Розмовляйте про цю проблему з родиною, друзями та колегами, щоб поширювати усвідомлення про необхідність подолання жіночого насильства.

Нарешті, пам'ятайте, що подолання жіночого насильства потребує стійкого зобов'язання та тривалої праці. Поступові зміни в культурі та суспільстві можуть зайняти час, але невтомні зусилля кожного з нас допоможуть побудувати світ, де жінки будуть вільними від насильства і зможуть розкрити свій потенціал.

Подолання жіночого насильства є нашою спільною відповідальністю. Приєднуйтеся до ініціатив, сприяйте свідомості, залучайтеся до дій, підтримуйте жертв та працюйте над зміною системи. Разом ми можемо створити справедливе і безпечне суспільство, в якому кожна жінка може жити без насильства і відчувати повну свободу і гідність.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Войтовська А.І., Кравченко О.О. Соціальна робота з жінками. Умань : Візаві, 2018. 229 с.
2. Головка, М. (2019). "Насильство в сім'ї: причини, наслідки, запобігання." Київ: Кондор.
3. Дослідження насильства над жінками в Україні. Проведено під керівництвом ОБСЄ. Добробут і безпека жінок. Україна. Доповідь про результати дослідження, 2019;).[Електронний ресурс]. – Режим доступу https://www.osce.org/files/f/documents/0/8/440318_0.pdf
4. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://dsp.kyivcity.gov.ua/content/kyivskyy-miskyy-centr-roboty-zzhinkamy.html>

5. Запобігання насильству стосовно жінок: Стаття 12 Стамбульської конвенції : Серія документів, які стосуються Конвенції Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами / підгот. М. Гестер, С.-Д. Ліллі. — Рада Європи, 2014. — 52 с.
6. Іваненко, О. (2008). "Гендерна соціологія насильства в Україні." Київ: Видавництво Київського університету.
7. Кальницька К. О. Соціально-психологічні технології роботи з жінками-жертвами насильства в сім'ї та чоловіками-кривдниками. Вісник Чернігівського національного педагогічного університету. Серія : Психологічні науки. 2014. Вип. 121. С. 143–148.
8. Конвенція Ради Європи про запобігання насильства стосовно жінок і домашнього насильства та боротьбу із цими явищами. Довідник для членів парламенту. Київ, К. І. С., 2014 рік.
9. Левченко К.Б. Права жінок: зміст, стан та перспективи розвитку. Харків : Вид-во НУВС, 2001. 360 с.
10. Лукач У. Теоретичні аспекти проблеми економічного насильства над жінками. Теоретичні, методичні та практичні проблеми соціальної роботи: НАІР, 2017. С. 216–218.
11. Лютак О. Насильство як соціально-психологічний феномен / О.Лютак / Збірник наукових праць: філософія, соціологія, психологія. – Вип.19. – Ч.1. - С. 18- - 185.
12. Малиновська Т.М. Попередження насильства над жінками в сім'ї. Право і Безпека. 2016. № 1. С. 117–120.
13. Методичні рекомендації щодо надання психосоціальної допомоги особам, постраждалим від гендерно зумовленого насильства Департаменту соціального захисту населення Запорізької обласної державної адміністрації. КЗ «Запорізький обласний центр соціально-психологічної допомоги» Запорізької ОДА. – Запоріжжя, 2016. – С.34-35.

14. Міленко В. Жінки і діти, які зазнали насилля в сім'ї. Робота психологічної та соціальної служби: завдання, форми і перспективи / Віра Міленко,Сергій Мосієнко // Психолог. – 2010. – № 35 – 36. – С. 48 – 51.
15. Перунова О.С. Юридико-психологічні засади профілактики гендерно обумовленого насильства в органах Національної поліції України : автореф. дис... канд. психол. наук: 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право». Київ. 2021.
16. Психосоціальна допомога в роботі з кризовою особистістю : навчальний посібник / наук. ред. та керівник проблем. групи – Л. М. Вольнова. – К. , 2012. – 275 с.
17. Родіонова, І. (2015). "Жіноче насильство в Україні: дослідження та проблеми." Київ: К.І.С. - 12 с.
18. Романовська Л.І., Василенко О.М. Соціально-психологічний стан жінок, які стали жертвами насильства в сім'ї // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Педагогіка. Соціальна робота». 2020. Випуск 1 (46). С. 197-200.
19. Феномен насильства у соціології. [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/handle/lib/31307>